

Predmet C-338/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

22. srpnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

7. srpnja 2020.

Stranka u postupku u kojem je izrečena kazna čije je izvršenje predmet glavnog postupka:

D.P.

[omissis]

RJEŠENJE

7. srpnja 2020.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Sekcja Wykonania Orzeczeń V Wydziału Karnego (Općinski sud za Łódź-Śródmieście u Łódzu, V. kazneni odjel, Odsjek za izvršenje odluka, Poljska)

[omissis] [sastav vijeća]

nakon što je na raspravi održanoj 7. srpnja 2020. razmotrio

predmet **D.P.-a**

na zahtjev Centraal Justitiele Incassobureau (Središnji ured za sudsku naplatu, Nizozemska)

o izvršenju odluke o izricanju novčane kazne

na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije [omissis] [upućivanje na Službeni list Europske unije] i članka 15. stavka 2. Kodeksa karnog wykonawczego (Zakonik o izvršavanju kazni)

odlučuje

- I. uputiti Sudu Europske unije sljedeće prethodno pitanje u pogledu tumačenja prava Unije:

Može li tijelo države izvršiteljice zbog dostave kažnjenoj osobi odluke o izricanju novčane kazne koja nije prevedena na jezik koji primatelj razumije odbiti njezino izvršenje na temelju odredbi kojima se provodi članak 20. stavak 3. Okvirne odluke 2005/214/PUP zbog povrede prava na pošteno suđenje?

- II. [omissis] [postupovne napomene] [orig. str. 1.]

Obrazloženje

1. Pravo Unije

- 1.1.** U skladu s člankom 6. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji [omissis] [upućivanje na Službeni list Europske unije] Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima [omissis] koja ima istu pravnu snagu kao Ugovori. Odredbama Povelje ni na koji se način ne proširuju nadležnosti Unije kako su utvrđene u Ugovorima. Prava, slobode i načela Povelje tumače se u skladu s općim odredbama glave VII. Povelje kojima se uređuje njezino tumačenje i primjena, uzimajući u obzir objašnjenja iz Povelje kojima se određuju izvori tih odredaba. [Člankom] 6. stavkom 3. UEU-a određuje se da temeljna prava, kako su zajamčena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije.
- 1.2.** U uvodnoj izjavi 5. Okvirne odluke od 24. veljače 2005. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne (2005/214/PUP, u daljnjem tekstu: Okvirna odluka) navedeno je da Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata člankom 6. UEU-a i koja su izražena u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, a posebno u njezinu poglavlju VI.
- 1.3.** [Člankom] 3. Okvirne odluke određuje se da Okvirna odluka ne utječe na obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela utvrđenih člankom 6. UEU-a.
- 1.4** [Člankom] 20. stavkom 3. Okvirne odluke predviđa se da se može uskratiti priznavanje i izvršenje odluka kada potvrda koju je poslala država izdavateljica upućuje na to da su možda povrijeđena temeljna prava ili temeljna pravna načela iz članka 6. UEU-a.

2. Poljsko pravo [orig. str. 2.]

- 2.1.** U skladu s člankom 611.ff stavkom 1. Kodeksa postępowania karnego (Zakonik o kaznenom postupku), u slučaju zahtjeva države članice Europske unije (u

daljnem tekstu ovog poglavlja: država izdateljica) za izvršenje pravomoćne odluke o novčanim kaznama, ta odluka podliježe izvršenju od strane općinskog suda na čijem području počinitelj ima imovinu ili ostvaruje dohodak ili na čijem području počinitelj ima stalno ili privremeno boravište.

- 2.2. Člankom 611.fg stavkom 1. točkom 9. Zakonika o kaznenom postupku poljskom se sudu dopušta da odbije izvršiti odluku ako osoba na koju se odluka odnosi nije pravilno obaviještena o mogućnosti i pravu na osporavanje te odluke.

3. Nizozemsko pravo

- 3.1. Središnji ured za sudsku naplatu središnje je upravno tijelo za naplatu kazni izrečenih za djela počinjena na području Kraljevine Nizozemske¹.
- 3.2. Protiv kazne Središnjeg ureda za sudsku naplatu može se u roku od šest tjedana podnijeti žalba Državnom odvjetništvu u L.

4. Činjenično stanje

- 4.1. Odlukom od 22. srpnja 2019. D.P. je kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 210 eura za djelo iz članka 2. nizozemskog Zakona o upravnoj provedbi pravila o cestovnom prometu počinjeno 11. srpnja 2019. koje se sastoji od upravljanja vozilom čije dvije gume ne odgovaraju zahtjevima u pogledu profila. Odluka je pravomoćna od 2. rujna 2018.

5. Postupak pred nacionalnim sudom

- 5.1. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Općinski sud za Łódź-Śródmieście u Łódzu, Poljska) zaprimio je 21. siječnja 2020. zahtjev nizozemskih tijela za izvršenje novčane kazne izrečene D.P.-u. **[orig. str. 3.]**
- 5.2. Taj je sud zatražio od Središnjeg ureda za sudsku naplatu da navede je li odluka o novčanoj kazni dostavljena kažnjenoj osobi s prijevodom na poljski jezik.
- 5.3. Nizozemsko tijelo odgovorilo je niječno i navelo da je odluka sastavljena na nizozemskom jeziku i da sadržava dodatna pojašnjenja na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku, kao i upućivanje na internetsku stranicu www.cjib.nl na kojoj se nalaze informacije na poljskom jeziku.
- 5.4. Kažnjena osoba prisustvovala je raspravi održanoj 9. lipnja 2020. i pojasnila da je krajem studenoga i početkom prosinca 2019. primila korespondenciju iz Nizozemske koja nije sadržavala prijevod na poljski jezik. Dodala je da se nije mogla očitovati u pogledu poslanog pisma jer nije razumjela njegov sadržaj.

¹ Informacije sa stranice: <https://www.cjib.nl/pl>.

Kažnjena osoba živi od mirovine u iznosu od oko 1000 poljskih zlota (oko 240 eura).

6. Dopuštenost prethodnog pitanja i razlozi za upućivanje prethodnog pitanja

- 6.1. [*omissis*] [informacije o dopuštenosti zahtjeva i pravu na pravni lijek u poljskom zakonu]
- 6.2. Odgovor Suda Europske unije na prethodno pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev ključan je za pravilno tumačenje i primjenu nacionalnih odredbi kojima se prenosi Okvirna odluka 2005/214/PUP u predmetu koji je u tijeku pred tim sudom.

7. Stajalište suda koji je uputio zahtjev o odgovoru na prethodno pitanje

- 7.1. Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 5. Okvirne odluke 2005/214/PUP, Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata člankom 6. Ugovora o Europskoj uniji i koja su izražena u Povelji o temeljnim pravima Europske unije, a posebno u njezinu poglavlju VI. Na pitanje [**orig. str. 4.**] poštovanja temeljnih prava upućuje se u članku 3. Okvirne odluke, a člankom 20. stavkom 3. predviđena je mogućnost da se odbije priznavanje i izvršenje odluke ako postoji sumnja da su tom odlukom povrijeđena temeljna prava.
- 7.2. U predmetu Pupino² Sud Europske unije izravno je utvrdio da Okvirnu odluku treba tumačiti na način da se poštuju temeljna prava, uključujući pravo na pošteno suđenje, kako je utvrđeno u članku 6. EKLJP- a i kako ga tumači Europski sud za ljudska prava.
- 7.3. Valja istaknuti da je pitanje poštenosti postupka koji se vodi u državi članici u kojoj je donesena odluka koja je dostavljena radi izvršenja na temelju Okvirne odluke 2005/214/PUP od ključne važnosti sa stajališta osiguranja prava osobe koja je kažnjena novčanom kaznom. Naime, ta se odluka dostavlja kao pravomoćna i tijelo koje ju izvršava nije ovlašteno ispravljati postupovne pogreške počinjene u državi izdavateljici.
- 7.4. Međutim, analiza odredbi koje se odnose na pitanje prijevoda sadržanih u važećim pravnim aktima Unije [*omissis*] ne pruža jasan i jednoznačan odgovor na pitanje postoji li obveza države članice koja je donijela odluku kojom se izriče novčana kazna da ju dostavi s prijevodom na jezik koji primatelj razumije.
- 7.5. U Okvirnoj odluci 2005/214/PUP ne postoji nijedna odredba iz koje izravno proizlazi obveza da se primatelju dostavi prevedena odluka kojom se izriče novčana kazna, ali valja istaknuti da se navedena okvirna odluka odnosi na fazu

² Presuda od 16. lipnja 2005., Pupino (C- 105/03, EU:C:2005:386, t. 59.)

izvršenja već pravomoćne odluke u drugoj državi članici. Prethodna faza uređena je odredbama prava države izdavateljice i, među ostalim, odredbama Direktive (EU) 2015/413 Europskog parlamenta i Vijeća [od 11. ožujka 2015.] o olakšavanju prekogranične razmjene informacija o prometnim prekršajima protiv sigurnosti prometa na cestama³.

- 7.6.** Osim tehničkih odredbi koje se odnose na samu razmjenu podataka između nadležnih tijela država članica, ovaj instrument uključuje i pravila jamstvene prirode. Kao što je navedeno u uvodnoj izjavi 25., Direktivom se poštuju temeljna prava i načela [**orig. str. 5.**] priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, uključujući poštovanje privatnog i obiteljskog života, zaštitu osobnih podataka, pravo na pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu. S druge strane, iz uvodne izjave 15. proizlazi da bi države članice trebale moći kontaktirati vlasnika, korisnika vozila ili osobu utvrđenu na drugi način koju se sumnjiči da je počinila prometni prekršaj protiv sigurnosti prometa na cestama kako bi dotičnu osobu obavijestile o primjenjivim postupcima i pravnim posljedicama prema pravu države članice prekršaja. Uvodnom izjavom 16. utvrđuje se da bi države članice trebale osigurati odgovarajući prijevod pisane obavijesti koju šalje država članica prekršaja, kako je predviđeno u Direktivi 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴.
- 7.7.** U članku 5. [stavku 1. drugom podstavku] Direktive 2015/413 navodi se da, ako država članica prekršaja odluči pokrenuti takav postupak, ta država članica, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, obavješćuje vlasnika, korisnika vozila ili osobu utvrđenu na drugi način, koju se sumnjiči da je počinila prometni prekršaj protiv sigurnosti prometa na cestama. Ta obavijest, u mjeri u kojoj je to predviđeno nacionalnim pravom, uključuje pravne posljedice prekršaja na državnom području države članice prekršaja u skladu s pravom te države članice. Osim toga, država članica prekršaja u toj obavijesti navodi sve važne informacije, a posebno prirodu tog prometnog prekršaja protiv sigurnosti prometa na cestama, mjesto, datum i vrijeme počinjenja prekršaja, naziv prekršenih propisa nacionalnog prava i sankciju te, prema potrebi, podatke o uređaju kojim je utvrđen prekršaj. U tu svrhu može koristiti obrazac iz priloga Direktivi.
- 7.8.** Osim toga, u članku 5. stavku 3. izričito je navedeno da, ako država članica prekršaja odluči pokrenuti [**orig. str. 6.**] daljnja postupanja, kako bi osigurala poštovanje temeljnih prava, država članica prekršaja šalje pisanu obavijest na jeziku dokumenta za registraciju vozila, ako je dostupan, ili na jednom od službenih jezika države članice registracije.

³ [SL 2015., L 68, u daljnjem tekstu: Direktiva 2015/413]

⁴ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2010/64/EU [od 20. listopada 2010.] o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL 2010., L 280, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 10., str. 213., u daljnjem tekstu: Direktiva 2010/64/EU)

- 7.9.** Stoga, kao što to proizlazi iz navedenih odredbi, u pogledu prekršaja obuhvaćenih područjem primjene Direktive postoji obveza prevođenja obavijesti o pokretanju postupka na jezik dokumenta za registraciju vozila, odnosno na jezik koji primatelj razumije. Dostava pravilno ispunjene obavijesti koja sadržava sve potrebne informacije o sadržaju optužbe i žalbenom postupku i koja je prevedena na jezik koji primatelj razumije omogućuje primatelju da se učinkovito brani protiv optužbi. Stoga obveza informiranja iz Direktive 2015/413 koju izvršavaju tijela država članica ima ključnu funkciju jamstva.
- 7.10.** Ovdje valja uputiti i na odredbe Direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2010/64/EU [od 20. listopada 2010.]. Navedeno pravo na prevođenje primjenjuje se od trenutka kad nadležno tijelo neke države članice službenom obaviješću ili na neki drugi način obavijesti osobu da je osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela, pa do zaključenja postupka, a to znači dok se konačno ne utvrdi je li počinila to kazneno djelo, uključujući, prema potrebi, i izricanje presude i rješenje svih žalbi⁵.
- 7.11.** Međutim, u članku 1. stavku 3. Direktive 2010/64/EU navodi se da, ako je pravom države članice predviđeno da kazne za prekršaje izriče neko drugo tijelo, a ne sud nadležan za kaznene stvari, a na izrečenu je kaznu moguće uložiti žalbu na takvom sudu, Direktiva se primjenjuje samo na postupke pred takvim sudom nakon podnošenja žalbe. U početku bi se moglo činiti da su države članice oslobođene obveze prevođenja dokumenata u predsudskoj fazi postupka koji se vodi u predmetima nižeg stupnja težine u kojima odluku nije donijelo pravosudno tijelo, a čini se da to potvrđuje i uvodna izjava 16. Direktive. Kao što to proizlazi iz prethodno navedene odredbe, obveza prevođenja nastaje [orig. str. 7.] tek u postupku pred sudom kojem je podnesena žalba protiv odluke koju je donijelo tijelo koje nije sud.
- 7.12.** Unatoč tom ograničenju iz članka 1. stavka 3. Direktive 2010/64/EU ne smije se zaboraviti da se njime utvrđuje samo minimalan standard. S druge strane, države članice mogu proširiti prava koja su njime utvrđena kako bi osigurale višu razinu zaštite. Osim toga, izričito se navodi da navedena razina zaštite ne bi nikad trebala biti niža od standarda predviđenih Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava ili Poveljom Europske unije o temeljnim pravima kako ih se tumači u sudskoj praksi Europskoga suda za ljudska prava⁶ ili Suda Europske unije. Osim toga, tumačenje i provedba odredbi Direktive koje odgovaraju pravima zajamčenima navedenim instrumentima moraju biti u skladu s tumačenjem sudske prakse obaju navedenih sudova⁷.
- 7.13.** U tom kontekstu vrijedi podsjetiti da sudska praksa ESLJP-a na temelju članka 6. EKLJP- a daje neke smjernice u tom pogledu, a o pitanju prevođenja imao se

⁵ [Vidjeti] članak 1. stavak 2. Direktive.

⁶ [U daljnjem tekstu: ESLJP]

⁷ Uvodne izjave 32. i 33. Direktive 2010/64/EU

priliku izjasniti i sam Sud [*omissis*]. Kao što to proizlazi iz sudske prakse ESLJP-a, pravo na dobivanje prijevoda odluke i pouke o dostupnom pravnom lijeku jedan je od ključnih elemenata prava na pošteno suđenje⁸. Osim toga, ESLJP izričito navodi da se prava zajamčena člankom 6. EKLJP-a primjenjuju i na lakša kaznena djela, uključujući prekršaje⁹. U prilog obvezi prevođenja, čak i u predmetima koji se odnose na lakša kaznena djela, izjasnio se i Sud Europske unije u presudi u predmetu Sleutjes (C-278/16), pri čemu valja napomenuti da se ta odluka odnosi na osuđujuću presudu koju je donio sud¹⁰.

7.14. Sud koji je uputio zahtjev smatra da iz prava pojedinca na pošteno suđenje treba proizlaziti obveza prevođenja odluka o novčanim kaznama koja obvezuje sve države članice, čak i u prekršajnim predmetima. Naime, djelotvorno ostvarivanje prava obrane podrazumijeva razumijevanje sadržaja optužbe i pouke o dostupnom pravnom lijeku. Stoga se ne može smatrati da su prava obrane zajamčena [**orig. str. 8.**] u situaciji u kojoj je odluka o novčanoj kazni dostavljena kažnjenoj osobi bez prijevoda, na jeziku koji ona ne razumije, s upućivanjem na internetsku stranicu na kojoj su dostupne samo općenite informacije o žalbenom postupku protiv izrečene kazne. Slijedom toga, nepostojanje prijevoda sadržaja optužbe i pouke o dostupnom pravnom lijeku, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, sprečavaju kažnjenu osobu da ostvari svoje pravo na obranu.

7.15. Taj je problem prepoznao i zakonodavac Unije jer Direktiva 2015/413, koja je donesena više godina nakon Okvirne odluke 2005/214/PUP, sadržava niz jamstvenih odredbi, uključujući one kojima se nalaže da se počiniteljima prometnih prekršaja dostave obavijesti prevedene na jezik koji razumiju.

7.16. Kao što to proizlazi iz prethodno navedenog, sud koji je uputio zahtjev smatra da nedostavljanje kažnjenoj osobi odluke o novčanoj kazni zajedno s odgovarajućom poukom na jeziku koji ona razumije obvezuje tijelo države izvršiteljice da odbije izvršiti tu odluku zbog toga što je donesena protivno pravu pojedinca na pošteno suđenje.

7.17. Navedene dvojbe opravdavaju pokretanje postupka pred Sudom Europske unije.

7.18. [*omissis*]

7.19. [*omissis*] [postupovne napomene]

[*omissis*] [**orig. str. 9.**]

⁸ [Vidjeti među ostalim presudu ESLJP-a od 28. kolovoza 2018., 59868/08, Vizgirda protiv Slovenije].

⁹ Presuda ESLJP-a [od 21. ožujka 1984.], 8544/79, [Oztürk protiv Njemačke]

¹⁰ Presuda [od 12. listopada 2017.], ECLI:EU:C:2017:757